

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการ โรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง
ผู้วิจัย นายธีระ กิจเจริญ **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยชะคง
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพสังคม เศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ โรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง (2) เพื่อประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง (3) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ โรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยองทั้งหมด จำนวน 125 ราย และนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติในสวนผลไม้ของตนเอง และถ่ายทอดสู่เกษตรกรสวนข้างเคียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด และปลายปิด มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกร และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 61.6 อายุเฉลี่ย 51 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีแรงงานในครอบครัวต่ำกว่าเฉลี่ย 3 คน มีพื้นที่ทำสวนทั้งหมดเฉลี่ย 6-10 ไร่ ทำสวนทุเรียนอายุทุเรียนเฉลี่ย 10-15 ปี ใช้ต้นทุนการผลิตได้ผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 862 กิโลกรัม/ไร่ จำหน่ายผลผลิตในตลาดท้องถิ่น ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่และพบปะเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 10.27 ครั้งต่อปี 2) มีความรู้มากในเรื่อง การเรียนรู้จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดฤดูการผลิต ความเหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก วิทยากรมีความเต็มใจและเป็นกันเองในการถ่ายทอดความรู้ การนำความรู้ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก คือเรื่องการใช้พันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือเรื่องการสำรวจสวนผลไม้ช่วยในการตัดสินใจจัดการสวนผลไม้ 3) ปัญหาในการปลูกทุเรียนอยู่ในระดับปานกลางคือการระบาดของเพลี้ยไฟและไรแดง ปัญหาในโรงเรียนเกษตรกรอยู่ในระดับน้อยคือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีน้อยเกินไปไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในโรงเรียนเกษตรกรควรมี ระยะเวลาฝึกอบรม ครั้งละ 2 ปีและต้องการให้ฝึกอบรมไปเรื่อยๆ การฝึกปฏิบัติ วันละ 3 ชั่วโมง ในช่วงบ่าย หลักสูตร ควรทำเอกสารฝึกอบรมแจกหลังฝึกอบรมเสร็จ วัสดุอุปกรณ์ควรให้เกษตรกรนำมาเองบ้าง

คำสำคัญ การประเมินผล การฝึกอบรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเกษตรกร จังหวัดระยอง

Thesis title: An Evaluation of the Training Under the Fruit Farmers' Field School Project in Rayong Province

Researcher: Mr. Theera Kitcharoen; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Bumpen Keowan, Associate Professor; (2) Dr. Somchit Yotakhong, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to study social and economic state of farmers who were trained in Farmers' Field Schools in Rayong Province; (2) to evaluate the training in the schools; and (3) to study problems and suggestions on the training in the schools.

The population in this study were 125 farmers who were trained in Farmers' Field Schools in Rayong Province. The farmers applied the knowledge achieved from the training for their own fruit field, and also transfer the knowledge to their neighbors.

The instrument used in this study was an interview form with open – ended and close – ended questions, and with 0.92 of reliability value. The data were collected by interviewing the population. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were Alfa – coefficient, percentage, frequency, mean, standard deviation, and rating analysis.

The findings of this study were summarized as follows: (1) 61.6 percent of the population were male, with average age more than 51 years. They were educated at primary level. The average quantity of the members of their family was 3 persons. They were a member of an agricultural group. The average quantity of the members of their family who had worked in their field was lower than 3 persons. The average total area of their field was 6 – 10 Rai. The average duration of their Durian planting was 10 – 15 years. They had used their own capital, and the average Durian production was 862 kgs/ Rai. Their production were distributed at local marketplaces. They had got agricultural information from agricultural extension officers. The average frequency of the visiting of the officers was 10.27 times/ year; (2) they had got knowledge of agricultural participatory learning at “much” level, and it was necessary for them to learn continuously and throughout the production season. The suitability of the setting of the schools was at “much suitable” level. The trainers were willing and at ease to transfer the knowledge. The application of the knowledge for their planting which was at “much” level was the usage of qualified tribes of Durian only. The result from applying the knowledge which was at “much” level was the survey of their field which helped them to decide to manage their field properly; and (3) the problems on Durian planting which was at “medium” level was the widely spread of thrips and red mites. And the problem on the training which was at “little” level was the lack of facilities for the training.

The suggestions on the training were that the duration of the training should be 2 yrs/ course. They wanted to be trained continuously. The practice session should be in the afternoon, 3 hrs/ day. For the training courses, papers should be produced and distributed to the trainees after training. And some materials or tools should be brought for practicing by the trainees, themselves.

Keywords: Evaluation, Training, Participatory Learning, Farmers' Field School Rayong Province